

Denne søgbare PDF-fil er downloadet fra min personlige hjemmeside www.ronlev.dk.

Det er tilladt at dele PDF-filen med andre, da der ikke er ophavsret til titlen.

Besøg www.ronlev.dk. Måske er der andre af mine flere tusinde artikler og scannede bøger, der har interesse.

Mange venlige hilsener

Claus Rønlev

Mindeblade

fra

Fru Ch. C. Elisabeth Helveg

født Luun's

Død og Begravelse

Den 17 og 23 Mai 1873.

Gbr. Milsø & Søn i Odense.

Prædiken

den 18. Mai.

5te Søndag efter Paaske.

„Jeg udgik fra Faderen og kom til Verden, jeg forlader Verden igjen og gaar til Faderen“, i disse korte Ord, hvormed Dagens Evangelium slutter, udtaler Vor Herre Jesus Kristus sig om sit Livs Gjerning i Kjødets, om hans Udgang fra Faderen, da han kom til Verden, og om hans Hjemgang til Faderen, der nu forestod, og som han trøstende og opmuntrende talte til sine Disciple om i Afstedstunden. Det er et kort Ord, og paa en Maade kunne vi sige det samme om vort Liv, om Menneske-Livet her i Fortrængelighedens Aand; vi fødes til Verden, men har dog her ikke vort blivende Steb, saa naar vor Tid er udrunden, ja da skulle vi atter stilles herfra, og vore Spor kjendes ikke mere. Paa en Maade kunne vi sige det samme, men skjøndt det er kun et kort Ord, Vor Herre Jesus her siger om sig og om sit Liv her i Støvet saa er det dog i Grunden et stort Ord, naar han

saaledes med Evighedens Klarhed kan se ud over Indgangen og Udgangen, thi det er hvad der falder os Menneſkebørn ſaa ſvært, fordi Døden er Grændſen for vort Syn og vor grublende Tanke. Selv naar vi har lært at ſe Livet i Herrens Lys, falder det os ſvært, naar Døden træder os imøde med al ſin Gru, og ſkriver med ſin iſkolde Haand ſine grufulde Træk i vore Kjæres Aſlyn; det falder os ſaa ſvært, ligesom at komme op over den, fordi vi er Diebliffets Børn, og Diebliffet har ſaa ſtærk Magt over os, ſaa vi kan i Diebliffet ikke ſe andet end Døden der ligger tungt og knugende paa Menneſkelivet, og vore Dine kunne ikke ſe videre, men ſtirre ufravendt paa Dødens mørke Gaade, ſom ingen menneſkelig Kløgt formaar at udgrunde. Det følte ogſaa Jeſu Diſciple, dengang de ſad tavſe og bedrøvede omkring ham i Aſſkedsstunden, medens han talte til dem om ſin Vortgang, og talte til dem derom i Evighedens Ro og Klarhed, idet han ſagde: jeg udgif fra Faderen og kom til Verden, jeg forlader Verden igjen og gaar til Faderen. De forſtod ham ikke, men fordi han talte til dem om Vortgangen, havde Bedrøvelſe ſyldt deres Hjerter, og han bebreidede dem det ikke, at de ikke kunde ſe paa hans Vortgang med den Ro og den Klarhed, hvormed han ſaa paa den, fordi han kjendte Menneſkehjertet, og vidſte, hvad der rører ſig derinde; han bebreidede dem det ikke, og han talte dem ikke haardt til, nei han ſøgte at trøſte dem ſaa menneſkelig mildt, idet han ſagde til dem: „derſom I have mig kjær, ſaa glæded I Eder over at jeg

gaar bort til Faderen, thi min Fader er større end mig". Saa menneftelig mildt talte han til dem, og naar vi sidder ved vore Kjæres Dødsleie, der skilles herfra i Jesu Navn efter et langt og haardt Smertens Leie, saa er det som høre vi Røsten, Aanderøsten herovenfra: „dersom J have mig kjær saa glæder J Eder, at jeg gaar bort til Faderen, thi min Fader er større end jeg". Der er Trøst, der er Oplivelse i denne Aanderøst, som minder os om, at det er jo meget bedre, at være hjemme i Faderhuset, end at færdes i det Fremmede, færdes her paa denne Jord, hvor der groer saa mange Torne og Lidsler paa vor Bei, der ikke blot stinge Fødderne, men ogsaa saa mangan Gang saare Hjertet, saa det bløder. Der er Trøst i denne Aandesusen herovenfra, som vil løfte os op, skjøndt vi er saa tunge, betyngede af Syndens og Sorgens Bægt; der er Trøst i denne Aandesusen, men skal vi fornemme den, saa maa vi kjende Faderen, kjende ham saaledes at vore Hjertes kunne føle, at der er godt velsignet godt, evigt godt at være, kjende ham som den, efter hvem al Faderlighed har Navn i Himlen og paa Jorden. Men saaledes kan egentlig kun Sønnen kjende ham, der havde hjemme hos Faderen fra Eviighed af, der havde Herlighed hos Faderen før Verdens Grundvold blev lagt. Saaledes kunde han med himmelsk No og med Eviighedens Klarhed see paa sin Jndgang i Verden og paa sin Udgang derfra, saa han kunde sige det: „jeg udgik fra Faderen og kom til Verden, jeg forlader Verden igjen og gaar til Faderen", thi han kjendte Velsignelsen,

kjendte Herligheden i Faderhuset. Han kjendte det, thi „Ingen kjender Faderen uden Sønnen“, ja In-
gen uden Sønnen — og saa „dem, hvem Sønnen
vil det aabenbare“. Thi derfor er han jo kommen
til Verden, for at han kan aabenbare Faderen,
aabenbare Faderen i den Kjærlighed, hvori „han
elskede Verden saa, at han hengav sin eenbaarne
Søn, for at hver den, som troer paa ham, ikke skal
fortabes men have et evigt Liv“. Ja kun der
kunne vi føle Trøsten og Oplivelsen ved vore Kjæres
Vortgang, naar vi aandelig er bleven hjemme hos
Faderen hisset, naar vi i Jesu Navn har lært at
kjende Faderen, og holde fast ved ham i Troens
Kjærlighed. Ja derom gjælder det, at vi have lært
ved Sønnen at elske Faderen, og det er derfor
Spørgsmaalet om vi elsker Faderen. Men naar
det Spørgsmaal møder os med al sin Vægt, saa
vil vi mindes, hvad skrevet staar: „Derudi bestaar
Kjærlighed, ikke at vi elske Gud, men at han har
elsket os og givet sin Søn til Forsoning for vore
Synder“. Ja „Faderen selv elsker os“, det er
Kildespringet til al vor Kjærlighed, hvad ogsaa
kjendes i de menneskelige Forhold, thi hvad er
Børnenes Kjærlighed til Forældrene, mod Foræl-
drenes Kjærlighed til dem; det er jo dog Foræl-
drene, der have elsket først, og derved opelsket Kjær-
ligheden hos Børnene. Derfor er han kommen den
Guds Eenbaarne, for at han kan opelske hos os
Menneskebørn Kjærlighed til Faderen; og derfor er
det han siger saa menneskelig mildt til Disciplene i
Dagens Evangelium: „jeg siger ikke at jeg vil bede

Faderen for Eder, thi Faderen selv elsker Eder, fordi J har elsket mig, troet at jeg er udgangen fra Gud". Ja Faderen selv elsker Eder; det var, hvad han vilde forvise sine Disciple om, det er hvad han vil forvise os om alle Dage, forvise os om Faderens Kjærlighed til alle dem, der have troet, at han er udgaaet fra Faderen, og netop derfor have elsket ham. Saaledes vender Spørgsmaalet tilbage i en anden Skikkelse: elsker Du ham, den Herre Jesus Kristus, thi elsker Du ham, da er Du i Faderens Kjærlighed, og da vil jeg minde om hvad Peder svarede, dengang Herren tre Gange stillede det Spørgsmaal til ham: „Simon Peder, elsker Du mig?“ Hans Svar var, da Spørgsmaalet kom tredie Gang: „Herre, Du veed alle Ting, Du veed at jeg elsker Dig“, og naar han gav Svaret denne Form, tør vi vistnok sige, at der laa bagved en Følelse af, han havde Skinnet imod sig; han havde jo nylig i Lidelsens Nat, da Dødsmærket laa over ham og alle Herrens Benner, tre Gange fornægtet sin Herre og sin Ven, og dog trods det følte han det godt, at hvad der rørte sig dybest inde, var Kjærlighed til Jesus Kristus ja til ham var han knyttet i Tro og i Kjærlighed. Netop saaledes lød Svaret. Og naar vi sidder i Dødens Mørke, famle i Sorgens mørke Taagestyer, kan det ikke sjælden synes, som vilde vi ikke kjendes ved ham, men det er kun en grufuld Nattedrøm, hvorpaa vi tør anvende, hvad Apostlen Johannes skriver: „selv om vort Hjerte fordømmer os, er han dog større end vort Hjerte og kjender alle

Ting!" Ja han kjender vort Hjerte, kjender os bedre end vi selv og veed hvad der rører sig i os, og derfor lad vort Svar lyde som Beders: „Herre, Du kjender alle Ting, Du veed at jeg elsker Dig.“

Og i denne Kjærlighed er der hvad der kan løfte os op og hæve vort Blik, saa vi stirre ikke ned i Graven, hvor Dødens Mørke ruger, men se op ad hvor Lyset lyser, det Lys, Guds Faderkjærlighed har tændt for sine Børn, saa vi kan se, at det er, i Liv som i Død, i Lyst som i Nød velsignet at hvile i Guds Faderkjærlighed.

L. Helveg.

I Hjemmet, den 21. Mai.

(M. Melbye).

Da jeg hørte, at Støvet af den kjære Hensøvede skulde flyttes fra Hjemmet i denne stille Aftenstund, vilde jeg gjerne være med tilstede, og det er der jo, som vi se, mange, der gjerne vilde. Vi har elsket hende i hendes Hjem, og vi vilde gjerne, at de stille Følelser og fælles Minder, hvormed vi nu for

sidste Gang samles om hende her i Hjemmet, skulde finde deres Udtryk i et lille Ord.

„Hjemme er bedst at hviles“, siger et gammelt Ord, og det følte hun saa dybt. Hun var ei af dem, hvis Liv var meget udad vendt; stille og sanddru som hun var, var hun mere indad vendt, og i Forbindelse hermed stod hendes Hu til at frede og hygge om Hjemmet, medens hun dog saa gjerne aabnede det for andre. Mange have dyrebare Minder fra hendes første Hjem i Hovedstaden, og mange (deriblandt ogsaa jeg) have dyrebare Minder fra hendes Hjem her i Præstegaarden. Og det var ei for det, som blot glimrer, hun aabnede sit Hjem; men navnlig havde hun Hjerte for den ensomme, for den, der trængte til det hjemlige, og saadanne vilde hun gjerne samle om sig; og derfor lyder der ogsaa i denne Stund fra mange stille Hjerter: „Tak for, hvad Du har været for os i Dit Hjem!“ En Tak fra Egteskællen, fra Børnene, fra Vennerne.

„Hjemme er bedst at hviles“, det følte hun, men ogsaa, at selv det bedste jordiske Hjem kan ei skaffe den Hvile, vi trænge til. Naar hun da i de sidste Aar sad her, hvor nu Risten staar med hendes Støvhytte, sad stille og lidende, havde kjærlig Pleie og alt, hvad et velsignet jordisk Hjem kan yde; al! det forsløg dog ikke; den ænneste Pleie, de kjærligste Ord kunde ikke trøste hende. Hun sad der, træt paa Sjæl og Legeme, som den, der kun længtes efter Hvile; da trængte hun udelukkende til, at Hjemmet fra oven maatte sænke sig ned over hende,

at hun som en lille træet Kylling maatte dækkes og hvile under Frelser-Bingerne. Jeg kunde ei se hende, uden at tænke og sige:

O Jesus, Du vor Glæde,
Du Dine Binger brede
Og sænke om os ned!
Vil Slangen os omflynge,
Da lad Din Engel synge:
Det Barn er gemt i Herrens Fred!

Og Herrens Binger, Ordets Magt og Betsignelse har sænket sig ned over hende. Selv naar hun ei kunde bevare Følelsen af Fred og Glæde under Trængslen, har dog Guds Fred bevaret hende. Selv naar hun ei frimodig kunde synge: jeg er gjemt i Herrens Fred, saa har dog Herrens Engel sunget over hende og for hende: det Barn er gjemt i Herrens Fred.

Nu er hun kommen til Hvile, og naar vi saa skulle flytte Støvet fra dette Hjem over til den lille Kirke, hun saa inderlig elskede og saa tidt længtes efter igjen at kunne gjæste, for der at samles med Menigheden, saa passer denne Flytning saa godt med den Stemning, vi udtale i Salmen:

Husene dog med Kirkenavn,
Bygte til Frelserens Væge,
Hvor han de Smaa tog tidt i Favn,
Er os, som Hjemmet, saa kære;
Dejlige Ting i dem er sagt,
Sluttet har der med os sin Pagt,
Han, som os Himmerig skjænker.

Ja, der stod jo altid en aaben Dør mellem Hjemmet her og Kirkehjemmet histovre, fordi der i

„Troen og Daaben“ var funden en aaben Dør mellem Hjemmet herne og Hjemmet histoppe, og tidt har ogsaa hun siddet derovre og taget Ordet i Favn, der mindede om og førte ind i det lyse Himmerige, det Hjem, hvor der er allerbedst at hviles.

Og far da vel, Du Kære! fra Hjemmet her til Hjemmet hist. Guds Betsignelse følge Dig og blive dog tilbage! Gud vor Fader styrke os altid mere og mere i den Forvisning og Erfaring, at „Guds Barmhertighed varer fra Slægt til Slægt over dem, som frygte ham“. Guds Barmhertighed har bevaret hende trods alt, hvad der kunde trykke og tynge; Guds Barmhertighed varer fremdeles, hviler over Dig, hendes trofaste Ven, og over eders Børn. De har mistet deres kjærlige Moder, men Guds Barmhertighed slipper dem aldrig. Deri er trygt at hvile. Farvel da og Tak i vor Herres Jesu Navn! Amen!

(R. Helveg).

Det er en Sorgens Høitid, der har samlet os her i denne Stund, og jeg vil sige Eder Tak, kjære Frænder og Venner, fordi I have samlet Eder om mig, for at støtte og styrke mig i denne Stund, da min kjære Hustru's affjælede Støv skal bæres bort fra det Hus, hvor hun i saa mange

Mar havde havt sit Hjem, som hun havde dannet og indrettet, og hvor vi have levet saa mange glade Dage med hverandre og med vore Børn. Det er en Sorgens Høitid, der samler os, sagde jeg, og jeg vil lægge Vægt paa det; thi der er noget opløstende i Sorgen, noget opløstende i de store afgjørende Dieblikke for os og i vort Liv; og et stort, et afgjørende Dieblif maa det jo være i mit Liv, naar jeg her skal sige Farvel til min kjære hensovede Hustru, mit Livs trofaste Vedsagerinde, mine Børns kjærlige og omhyggelige Moder, og det opløstende i en saadan Stund kjendes der: paa, at det smaalige, det dagligdags, der ellers saa tidt kan optage vore Tanker og trykke os ned i Bekymringernes Mangfoldighed, det svinder bort, og vi kommer til at staa Ansigt til Ansigt, om jeg saa maa sige, med den levende Gud, som er Livets og Dødens Herre, i Følelsen af, at vi har ingen anden, slet ingen anden at holde os til, uden Hans Misfandhed og Naade os aabenbaret i Jesus Kristus vor Herre til Trøst over Død og Grav, saa vi kan føle det dybt og inderligt, at alt Kjød er Hø og dets Herlighed som Græssets Blomst, der snart henvisner, men hvad der kan vare og hvad der kan bevare os, er det evige Livs Haab, som er Guds Naadegave til os i Kristus Jesus vor Herre. — Jeg vil ikke her dvæle ved mit Savn, og hvad hun har været for mig og for mit Hus; jeg vil det saameget mindre, som min Ven fra de gamle Dage og fra de unge Mar nylig har talt saa mildt og kjærligt til hendes Jhufommelse,

hvad jeg paa egne og paa mine Børns Vegne vil sige ham Tak for; jeg vil det ikke, saameget mindre som I alle, der i Kjærlighed have samlet sig om mig i denne Stund, kjendte hende, veed, hvad hun var for mig og mit Hus; men jeg vil sige Gud Fader Tak for hvad han har givet mig og mine i hende i de henrundne Aar, da vi have delt alt med hverandre, Glæder og Sorger i denne Verden, og delt med hverandre det bedste og det dyrebareste vor Tro og vort Haab. Jeg vil sige Gud Fader Tak for det altsammen, hvad hun har været for mig i de forgangne Aar, og sige ham Tak for hvad hun er for mig endnu, hvorved jeg tænker paa hvad Jesus talte om i sit Kjøds Dage, at have „Venner i de evige Boliger“. Ja naar vore Kjære forlade os, naar vore Hjertenskjære blive hjemme i de evige Boliger, da er det som Hjertets dybe Savn ligesom drager os ad Mandens Veje, saa er det som føle vi det dybere, at vi er Fremmede og Udlændinge i Verden, til samme Tid som de evige Boliger blive hjemligere for os, naar de huse vore Kjære. Saaledes forklarer det sig for mig det deilige Salmever, som jeg idelig bliver mindet om i denne Stund, idet jeg siger Farvel til hende, den Hensovede, hvis Støv nu bæres ud af det Hus, der var hendes Hjem, vort kjære Hjem paa Jorden, saa jeg kan sige det:

Sammen bo vi i Guds Havn,
 Stilt kun ved det lille Bælt,
 Til at flyde over Graven
 Vinger laaner os vor Hælt.

Ja lovet være han vor Helt og vor Herre
Jesu Kristus evindelig! Amen i hans høilovede
Navn!

Himmelfartsdagen,

den 22. Mai.

„Vor Tro er den Seir, som overvinder Verden!“ det er de dybe og deilige Ord, den Discipel skriver, hvem Herren elskede, der laa ved hans Bryst, Apostlen Johannes, i sit 1ste Brevs 5te Kapitel, og for ligesom ret at lægge os det paa Hjerte, gjentager han det som et Spørgsmaal: „hvo er den som overvinder Verden?“ og Svaret er: „den som troer at Jesus er Guds Søn!“ Ja det er dybe og deilige Ord, som vi vel særlig maa føle os opfordrede til at dvæle ved paa Himmelfartsdagen, som er Vorherres Jesu Seirsdag, hvor han krones med Majestæt og Ære i det Høie, efterat have vundet Seir over Synd og Død og Djævelskab i Verden. Derfor lyder det til os fra Himmelfartsbjergtet:

Kommer Sjæle dyrefjætte,
Dg til mer end Engle døbte,
Spisende af Davids Søn!
Lad os med Guds Englestare
Dg med Ham til Himmels fare
Se den Frommes store Ære.

Ja lad den lyde, den jublende Lovsang, naar vi samles i Jesu Navn, selv naar vi seer det saa klart og føle det saa dybt, at vi her vandre i Dødens Skjagedale, og det sukker inden i os: .

Vi sidder i det Lave,
 Vor Frelser over Sol,
 Vi sidder mellem Grave,
 Han paa sin Kongestol!

Lad den kun lyde den jublende Lovsang, thi throner han over Solen og sidder han paa sin Kongestol, som er vor Frelser og vor Ven, saa vil han ikke lade os sidde i det Lave, famlende mellem de Dødes Grave, men vil løfte os op, som han sagde det til sine Disciple: „hvor jeg er, skulle I ogsaa være!“ Ja han vil løfte os op, og derved stadfæste det dybe og heilige Ord: „Vor Tro er den Seir, der overvinder Verden!“

Men tør vi ogsaa tilegne os dette Ord? Ja at han, den Discipel, som Herren elskede, som laa ved hans Bryst, at han, som var saa stærk, saa levende i sin Tro, at han kunde sige det, kan vi nok forstaa; men tør vi ogsaa tilegne os det Ord, vi, som dog maa føle med os selv, at vi er ofte saa svage i Troen, saa famlende, saa usikre? Ja her er det, vi skulle agte paa, at Eftertrykket ligger ikke paa „vor“ Tro, som var det vor Troes Kraft og Inderlighed, der skulde tilkæmpe sig Seiren, men Eftertrykket ligger paa vor „Tro“, hvad Apostlen selv minder os om, naar han paa Spørgsmaalet: „hvo er den, som overvinder Verden“, svarer: „den som troer, at Jesus er Guds Søn“. Det er deri

Kraften ligger, at den vi troer paa er Guds Søn, der havde Herlighed hos Faderen, før Verdens Grundvold blev lagt, og som derfor kom til Verden, for at han, naar han er ophøiet, kan drage alle til sig. Det er deri Kraften ligger, at han kan løfte og han kan drage, saa vi skal ikke spørge: „hvo skal fare ned i Afgrunden for at drage Christus op, eller hvo skal fare op til Himlen for at drage ham ned; thi han er os nær i vor Mund og i vort Hjerte i det Ord, som vi bekjende!“ Og det er det Ord, som er vor Tro, der overvinder Verden.

Ja kristne Venner, det er ikke os, der bærer Ordet frem, men det er Ordet, der bærer os frem. Det føle vi dybest og stærkest, naar vi sidder lavt nede i Dødens Skyggebale; thi hvad der kan klare det for os, naar vi sidder indhyllet i Sorgens mørke Taagefyer, saa der kan kjendes som en Lysning fra det Høie, der spreder Skyerne, og breder en Himmelfarhed over os, det er Ordet, Troes-Ordet, som vi bekjende! Og hvad der kan løfte os, det er atter Ordet, der taler til os om Seir over Synd og Død og Djævelskab i Jesus Christus Navnet, idet vi bekjende Troen paa „Syndernes Forladelse, Kjødets Opstandelse og det evige Liv“. Det kan løfte os saaledes, at selv naar vi har Døden for Die, det dog kan lyde inden i os:

Bort Kors er uden Jammer,
 Bor Død er uden Brodd,
 Bor Grav et Sovokammer
 Bor Herres Liv vor Lod.

Det er sandt, og det er stort,
 Det har Jesus Kristus gjort!
 Det har Herren, som vor Næste
 Kjærlig gjort til fælles Bedste,
 Evtigt Liv med Salighed!

Ja saaledes ville vi prise ham vor Herre og
 Frelser Jesus Kristus paa Himmelfartsdagen; store
 Ting har han gjort imod os, og alt hvad han har
 gjort, det har han gjort til fælles Bedste, til Bedste
 for alle dem, der ere med i de Helliges Fællesskab,
 og derfor vil vi sige det til hans Ære, at vor Tro
 er den Seir som overvinder, ikke som vi dermed
 prise vor Troes Jnderlighed og Styrke, men til
 hans Pris, der vil samle os som Hønen samler
 sine Kyllinger under sine Vinger. Ja, at vi kunne
 skjule os under hans Kjærlighed; thi det er vort
 aandelige Arbeide, at vi skjule os i ham og i hans
 Kjærlighed, og i det Arbeide skal vi hjælpes ad,
 særlig da naar Menigheden samles, for at „vi kunne
 tale hverandre til med Salmer, Lovsange og gude-
 lige Viser“, at det kan synge inden i os til den
 himmelfarves, den seirkronedes Ære, der har bundet
 „Seir over Verden!“ Ja

Til Jesu Christi Ære
 Det tone høit i Sky!
 O her er godt at være
 I Herrens Kirke!

Amen i Jesu Navn!

I Hospitalskirken

den 23. Mai.

(M. Melbye.)

„At tiltale hinanden med Psalmer og Lovsange, for altid bedre at lære at sige Gud og Faderen Tak for alle Ting i vor Herres Jesu Navn“: det er ikke blot en apostolisk Formaning, men ogsaa et Venne-Raad, som vi har erfaret, der fører Betsignelse med sig. „Det er godt at takke Herren og synge dit Navn Psalmer, du Høieste“, og det ikke blot naar Hjertet jubler i Glædens Stund, men ogsaa, ja vel allermest, naar Hjertet bløder i Sorgens Stund. Da gjælder det om at tiltale hinanden med Lovsang om ham, der har Lægedom for alle Saar.

Dette var altid min Stræben, hvergang jeg mødtes med den kjære Hensøvede, at jeg kunde møde hende med en lille Lovsang, et lille godt, oplivende Ord, og naar jeg da saa Lysskæret saa mildt brede sig over hendes Ansigt, følte jeg, at jeg ikke havde talt ene, men at vi havde tiltalt hinanden; og derfor ønsker jeg ogsaa, nu vi samles om hendes Kiste, at vi da maa tiltale hinanden med en Lovsang, hvori vi kan være visse paa at hun ogsaa i Anden er med; og saaledes mener jeg, at jeg bedst kan knytte baade et Mindeord over hende og et Trøsteord til hendes Venner til den lille Psalme: Alt staar i Guds Faderhaand.

Ja naar vi sige eller synge: „Alt staar i Guds Faderhaand“, da stemmer hun visseelig i med. Thi naar hun seer tilbage paa sit Livs Førelser herne, da ser hun nu dem alle som en Række af idel faderlige Førelser. Hun ser sine Barndoms og Ungdoms Aar med deres Lys og deres Skygge og hvorledes hun da blev knyttet til den Mand, hvis trofaste Hustru hun blev, og som igjen blev hendes trofaste Ven og Veileder, medens den fælles Tro og Kjærlighed lyfte op over deres Beje, og hun vil vidne, det var altsammen af Guds Naade, af idel faderlig Kjærlighed. Og selv naar hun ser paa de sidste for hende saa trange Aar, da ser hun ogsaa nu, at ogsaa de stode i Guds Faderhaand, at om end Aarene omskiftes for os herne, saa gjælder det ikke blot at tage mod det Lette, men ogsaa tage mod det Trange af hans Haand. Det er ikke den blinde Lykke, der faar Lov til at lege med Menneskesjæle, dertil ere de altfor dyrebare og dyrekjæbte i Guds Dine. Gud vor Fader lader os ikke drive om for Vind og Bove, men hans faderlige Villie staar selv for Styret gjennem hele vor Livsførelse, som vi synge:

Lykkens lunefulde Spil
Leger ei med Sjæle,
Alting spjæs som Gud vil,
Her er trygt at dvæle.

Ja det ser hun Altsammen nu saa klart, og derfor er hun med, naar vi synge:

Alt staar i Guds Faderhaand,
Hvad han vil, det gjør hans Aand.

og derfor kan vi nok føje til, midt under Sorgen og Savnet, om end med dæmpet Stemme:

Af Guds Naade — til Guds Ære
Ewig glade vi skal være
I Vorherres Jesu Naad!

Og naar vi saa lægge til:

Sikke paa vor Arv og Løn
Er med Guds enbaarne Søn,

da er hun ogsaa med. Al vor Sikkerhed i vor Frelses og Saligheds Sag beror paa vor Herres Jesu Naade, og denne er skjænket det troende Hjerte i det Livets og Naadens Ord, han selv taler til os. Alt Andet vakler og bringer ingen fuld Sikkerhed; men naar vi er af Sandheden og holde os til dette Naadens og Sandhedens Ord, da skal det stille vore Hjerter tilfreds. Selv hun, det sanddru og hjærlige Menneske, følte jo tit, især i den sidste trange Tid, hvor svært det er at stille det forpinte, urolige Hjerte tilfreds; og da gjælder det om at tro Ordet mere end vort eget Hjertes Følelser, at forstaa i vor Erfaring det dybe apostoliske Ord, at „Gud er større end vort Hjerte“ (1 Joh. 3, 20). Hun turde ikke sige:

„Allevegne hvor jeg banker,
Sæg min Jesus har i Tanker.
Hvor jeg ligger, sidder, staar,
Efter ham min Længsel gaar.“

Hun turde ikke bygge paa sin Bestandighed, men kun paa Herrens uforanderlige Trofasthed, saa hun maatte sige:

„Allevegne hvor jeg vanker,
 Har min Jesus mig i Tanker.
 Hvor jeg ligger, sidder staar,
 Efter mig hans Længsel gaar.“

Ja, det er Trøsten, naar vi ærligt bygge paa Guds-Ordet, at selv om vi ikke til enhver Tid kan bevare Guds Fred, saa kan dog Guds Fred, som overgaar al vor Forstand, bevare vore Hjerter og Tanker i Christus Jesus. Det er ikke vor stærkere eller svagere Følelse af Guds Fred og Guds Glæde, der giver os Sikkerheden, men det, at vi tror og veed, at vi dækkes af Herrens Vinger, af hans Naades Ord med Liv og Fred; og derfor synge vi ogsaa i denne Stund:

Sikke paa vor Arv og Løn
 Er med Guds enbaarne Søn.

Og naar vi endelig synge:

Fælles om hans Liv og Fred,
 Lys og Kraft og Herlighed,”

da er hun ogsaa med, ja vel fylldigere end nogen af os Andre; men vi er dog ogsaa med, saamange som med hele Herrens Menighed har vort Samfund med Faderen og hans Søn Jesus Kristus. Og navnlig er Du med, Du hendes trofaste Ven! Du, som har haft Fællesskab med hende ei blot i Tro og Haab og Kjærlighed, men ogsaa i Sorg og Glæde. Du har trolig delt Alt med hende og været fælles med hende ogsaa i hendes Feil og Strøbelighed og derfor ogsaa i Naadens Tilegnelse.

Det er dette Fællesskab med hende, med Dine Sønner, med Dine Benner, med Menigheden, Fællesskabet om Syndernes Forladelse, Kjødets Opstandelse og evigt Liv, der særlig i disse Dage trøster Dig. Den fælles Sorg driver til den fælles Trøst, Altsammen i Jesus-Christus-Navnet, i hvem vi har Liv og Fred, Lys og Kraft og Herlighed.

I det vi da saaledes stræbe at tiltale hinanden med Psalmer og Lovsange, staa vi her i denne Afkedsstund, vel med Savn, men dog ogsaa med Trøst, vel med Taarer, men dog ogsaa med Tak, idet vi gjerne ville lære af den Helligaands Naade altid bedre at sige Gud og Faderen Tak for alle Ting i vor Herres Jesu Navn! Amen!

(And. Leth.)

Der fortælles os 2 Mos. 40 om, hvorledes Moses paa Israeliternes Vandring igjennem Ørken reiste Forsamlingsteltet efter Herrens Befaling, og da hedder det videre: „da skjulte en Sky Forsamlingsteltet, og Herrens Herlighed fyldte Tabernaklet; og naar Skyen løftede sig fra Voligen, brød Israels Børn op paa alle deres Vandringer, men naar Skyen ikke løftede sig, brød de ikke op, indtil den Dag kom, da den løftede sig“ (2 Mos. 40, 34—37). Saaledes teltet et kristent Mennekeliv paa Jorden, med Skyen over sig, med Herligheden indenfor, indtil Opbrudet sker, da Skyen løfter sig, Teltet

brydes af, og Reisen gaar videre. Det var et skrøbeligt Telt, vor hensovede Veninde beboede henede; Sygdom og Smerte laa i de sidste Aar som en skjulende Sky over hende, og allermest tyngede det paa hende, at hun, som havde været Glæden i Huset, nu skulde være Sorgen i Huset, at der fra hende skulde falde en mørk Skygge over hendes Kjæres daglige Liv. Ja, vi kan nok blive bange for den sorte Sky, som skjuler over Livsmodet og nedtrykker Livskraften, og vi kan nok fristes til at spørge: „hvorforsker dette os?“ Et Fingerpeg finde vi i 4 Mos. 9, 19: „Naar Skyen blev over Tabernaklet mange Dage, da toge Israels Børn vare paa Herrens Varetægt“. Som en „Herrens Varetægt“ altsaa laa Skyen over Forsamlingsteltet, og samme Tjeneste skal enhver Sky gjøre os, medens vi telte henede, den skal ligge som en Varetægt fra Herren over det bedste, vi eie; under den forvares Herrens Herlighed, at den ikke skal tage Skade; den skal hjælpe os til, at vi ikke forstiger os, men drager indad i det Dybe og fra det Dybe raaber til Herren vor Gud. Saaledes laa hos denne Hensovede Herrens Herlighed gjemt bag den sorte Sky, og ved Herrens Herlighed forstaa vi baade Levningerne af det Grund-Menneffelige, som trods Faldet er bleven bevaret, Spirerne af den oprindelige Guds-Lighed, og navnlig Livsordet, der falder som Himmelsæd ned, hvor der er „Muldjord i Bryst“ og klæder Ageren med Grøde til en livsalig Høst. Ja Herrens Herlighed speilede sig i hendes Kjærlighed

og Trofasthed, hvorom han giver hende Vidnesbyrd, som stod hende nærmest og kjendte hende bedst, et Vidnesbyrd, som alle de Mange, hvem hun i Aarenes Løb mødte med aabne Arme og milde Øjne, vil give Medhold. Og hertil skal jeg føie, at hun efter det Indtryk, hun har gjort paa mig, som kun har kjendt hende i saa Aar, var et mageløst sanddru og oprigtigt Menneſke, som aldrig vilde give sig Mine af at være et eneste Skridt længere med, end hun virkelig var; hun gav aldrig nogen Forestilling, spillede aldrig nogen Rolle. Saa langt hun kunde være med, var hun med helt og fuldt, og saa — ikke et Haarsbred længere. Det var vel værd at agte paa og at skjønne paa, særlig i Tider som vore, hvor der er saa megen Kristelighed og Folkelighed paa anden Haand uden personlig Tilegnelse, saa meget Skin uden Kraft, der er den „værste Best“, fordi det, kun at være Noget paa anden Haand er en næsten uovervindelig Hindring for at blive Noget selv. Derfor skal det fremhæves, at denne hensovede Kvinde var Noget selv, og forsmaaede at smykke sig med laante Fjer, om de end tog sig mere glimrende ud end hendes egne. Hun var af Sandhed, og derfor tør vi nok anvende paa hende Vorherres Jesu Christi Ord: „Den som er af Sandhed, hører min Røst“, og det er den største Herrens Herlighed, vi kan eie, naar vi bevare hans Ord, og Faderen og Sønnen kommer dermed og tager Bolig i os (Joh. 14, 23). Og skjulte end Skyen saaledes over denne Herlighed i hende under

de seneste Dages Trængsler, at hun næppe selv kunde øine den, saa tør vi nok stole paa, at „det skal gaa den Oprigtige vel paa det Sidste“ (Ps. 37, 37), naar hun med ubedækket Ansigt skuer Herrens Herlighed. Nu har Skyen løftet sig, og hun er reist herfra, og vi staa og stirre efter hende, som Disciplene efter Herren, da Skyen leirede sig imellem ham og dem. Der er maasse neppe noget i Himmelfartshistorien, vi saa godt kunne følge med som dette ægte menneskelige Træk, at de blev ved at stirre efter ham, endog da han var forsvunden fra deres Øjne. Saaledes stod vi vel mangen en Gang og stirrede efter vore bortreisende Venner, medens Bognen eller Skibet fjernede sig mere og mere, stirrede efter det sidste Bist af det vinkende Tørklæde, efter det sidste Glimt af de svindende Skikkelse, indtil det Altsammen forsvandt, og saa stirrede vi endda, — vi kunde ikke Andet, fordi vi elskede dem. Det er saa sært at vende tilbage til Hjemmet og finde Alting saa tomt, tomt i hver Krog, hvor de plejede at færdes, saa det er ikke saa underligt, om vi ikke kunne blive færdige med at se efter vore hensøvede Kjære, men gribe os selv tidt i, at vi stirre efter dem endnu, — fordi vi elske dem. Og det har Elise Helveg ærlig fortjent af sine Venner at mindes med trofast Kjærlighed, til Løn for al den Kjærlighed og Trofasthed, hun har bevist mod dem i sin Belmagts Dage; det maa nok kendes og mærkes, at hun har efterladt en tom Plads. Dog vil vi ikke sige, hvad der kun kan siges om Vorherre: „uden dig

er alting tomt“, men vi vil mindes, hvad der staaer om Herrens Disciple, at da de længe havde staaet og stirret efter ham, saa kom der Himmelbud med Trøsteord, saa at de kunde vende tilbage til Jerusalem med stor Glæde. Da næmmede de Herrens Ord i Lidelsesnatten: „dersom I havde mig kjær, glædede I Eder over, at jeg sagde: „jeg gaar til min Fader, thi min Fader er større end jeg“ (Joh. 14, 28). De vidste, hvor deres bedste Ven var, hvor Skyn havde baaret ham hen; og vi veed ogsaa, hvor denne vor Veninde er, om end Skyn har lagt sig mellem os og hende, den kan dog ikke skjule det for os, at Englene have baaret hende paa Hænderne ind i Guds Paradis, hvor Herligheden, som her boede i Telt med hende under Skyns Skjul under trange Kaar, skal udfolde sig frigjort, indtil den engang vil fylde det ny Hus, som er evigt i Himlene. Maa vi da end føle Bemod over at hendes Plads er tom i Præstegaarden, saa kan der nok ved Siden ad være Rum i Hjertet til en stor Glæde over, at hun har fundet sig en Plads i Paradiset. Og Manden og Sønerne, som staa tilbage idag og se efter hende, som foer hen, vil ikke falde hen i en ørkesløs Stirren, men gaa til deres Livsgjerning, som Herrens Disciple gif ud paa hans Ord med Mandens Kraft og vidnede om ham. Ja deri skal Manden have sin store Trøst, i sin Præstegjerning, og har han hidtil aflagt Vidnesbyrdet med Mand og Krafts Bevistning, det skal visselig ikke blive ringere, fordi han har været under Skyn; ti derved stilles vi

under „Herrens Baretægt“, for at Herrens Herlighed skal fylde bedre derinde, indtil den omsider fylder det hele Hus. Og Sønnerne, — ja, lad dem give deres Moder et godt Bidnesbyrd ved at føre et ædelt Menneskeliv i Kjærlighed og Trofasthed, i Sandhed og Oprigtighed, som hun førte det, paa den Maade ære de bedst hendes dyrebare Minde. Men han, Vorherre Jesus Kristus og vor Gud og Fader, som har elsket os og givet os en evig Trøst og et godt Haab i Naade, han trøste Eders Hjerter og styrke Eder i al god Tale og Gjerning! (2 Thess. 2, 16—17).

Anm. Taleren er først nedskreven over 14 Dage, efterat den er holdt, og er derfor laangt fra nøjagtig gjengiven.

(Wilh. Birkebald.)

Da Patriarken Jakob, han, som havde kæmpet med Herren om Velsignelsen, og havde faaet den, — da han i sin høie Alder og i en bevæget Stund velsignede sin Søn Josef og dennes Sønner, — da siger han midt under sine Afsedsord: „Thi Rakel døde for mig i Kanaans Land paa Reisen, da vi endnu havde en Mils Wei til Efrat, som kaldes Bethlehem“. — Vi kan tænke os det: Mindet om hende, Ungdoms-Bruden og Hustruen, hans Rakel, bryder frem med Magt, hendes Skikkelse gaar forbi ham og alle søde, milde og stærke, lyse og mørke Grindringer gaa forbi ham

i den lange Række. Og disse Ord, som han siger i sit Livs Aftenstund, vidner om, hvor hjærligt og dybt han havde pleiet hendes Minde, hvorledes han i de lange og mange Aar, hun havde været ham berøvet, har omgaaets med Kjærligheds-Tanken om hende, med hvem han havde levet de rige Timer. Der er noget usigeligt Trøsteligt og Betsignet i at vide, at det er ikke sandt for Kjærligheden, hvad der siges i Verden: „Naar Lyset er slukt og Døren er luft, saa er den glemt, som ude er luft.“

Og nu, Du kjære Ven! da jeg hørte om, at din Nakel var gaaet bort, da randt strax disse Ord mig i Sinde. Thi det veed jeg og Alle, som kjendte Eders Samliv, at I har levet sammen i Kjærlighed, og det veed vi, at, hvor mange Aar der end skal gaa, inden ogsaa din Time slaar, Du dog aldrig glemmer din Ungdoms Brud og din Manddoms Hustru, hende, om hvem Du selv vidnede paa din Sølvbryllupsdag, at hun var en trofast, sanddru, stille og varm Kvinde, af hvem Du havde lært Saameget og hvem Du havde elsket. Nei, det vil gaa dig saaledes, at Du vil pleie hendes Minde, at disse Eders Samlivs Grindringer vil gaa forbi dig i den lange Række, smile og nikke ad Dig, og Du vil da ogsaa smile, om det maaske end stundum skulde være igjennem Diets Duggdraabefarvestjær, de vil ses af Dig. Hvad Herren sagde til sine Benner: „Samler de overblevne Stykker tilsammen, at Intet spildes, — det vil en Nøst ogsaa sige Dig, og i de Dage, som komme, vil Du nok ofte gaa ud over Fortidens

Land og samle alt det Overblevne, Minderne om hendes Kjærlighed, Trofasthed og Sanddrubed, om alle de milde Ord og milde Blik, ogsaa om hendes Kamp og Strid paa det Sidste; men det skal da Alt være bedugget, Alt være bestraalet af Naadens og Kjærlighedens Glands, saa selv det, der var mørkt, skal blive lyst, og det, som var haardt, skal blive blødt, saa blødt. — Men, ikke sandt, J, Venner her! J har alle nydt Godt af hendes Mildhed, — og det skal aldrig glemmes af os, hvor stort og rummeligt hendes Hjerte var for Vennerne, hvor glad hun aabnede sine Døre paa vid Gab for os, og hvorledes hun med sit varme Sind tænkte paa de Mange i den store Kreds, der samlede i Præstegaarden histovre, og havde ingen større Glæde end den at sende Gaver til Venner og Veninder. Saaledes skal vi alle mindes hende, og jeg vil her ved hendes Baare bringe Takken for mig og Mine, og navnlig fra den Datter, som engang hørte til denne Kreds og for hvem hun var som en Moder, som idelig tænkte paa at glæde hende, hendes Husbond og lille Thomas; jeg veed, at hun i denne Stund sidder i de dybe Taknemligheds Minder og sender hende en varm Tanke i Jesu Navn.

Det var ud fra disse Minder, Minderne om Guds Velsignelse og Minderne om Rafael, Ungdomsbruden, at Jakob i hin Time velsigne Rafael's Søn Josef og dem, der hørte ham til. Der har været en særegen mægtig Kraft i denne Jakobs, den gamle prøvede Mand's Velsignelse. Det var jo som en Faders og Moders Velsignelse paa

engang; thi den bortgangne Moder har med de stærke og søde Minder lagt sin Modervelsignelse i Fadervelsignelsen. — Du veed, kjære Helveg! det vil vel gaa Dig som Jakob, at det især er da, naar Du ser paa din Josef og din Benjamin, paa de to Sønner, din Rakel har født Dig, især da, at din Hustrus Billede og Minderne om hende vil reise sig og blive levende for Dig. Og saa kan det nok være, at den Velsignelse, som Du nu kan lyse over dine Børn i din Tanke, i dit Ord, din Bøn for dem, vil blive en dobbelt kraftig Velsignelse; thi nu er Du baade som Fader og Moder for dem; Du har arvet din Hustrus Modervelsignelse til i Samfund med din at gaa ud over de to Sønner.

— Men hvad der gjorde gamle Jakobs Velsignelse først og fremmest saa klangfuld og over al Maade stærk og levende, det er dog dette, at han havde selv kæmpet om Velsignelsen med Gud og Mand, havde i sin Kamp holdt fast paa Herren og sagt: „Jeg slipper Dig ikke, før Du velsigner mig!“ Derfor kunde han lyse den mageløse Velsignelse over sine Børn. Min Ven og Broder! Du kjender nok ogsaa lidt til dette. Det har været dit Livs Opgave, dit Livs Maal at arve Velsignelsen fra Gud Fader i Jesus Kristus Vorherre; Du har nok ogsaa maattet kæmpe derom, og det veed jeg, Du har ogsaa sagt: „Jeg slipper Dig ikke, før Du velsigner mig, Herre Jesus!“ og Han har hørt dig. Men derfor er det, at Du nu kan staa ved din Hustrus Baare selv med en kraftig Velsignelse, ikke blot med et bevæget Hjertes

Bøn og Ønfter, men med Fuldmagt til paa egne og din Rakels Begne at lyse Betsignelsen over Eders Sønnen i Jesu Navn. Du har sagt: „Jeg slipper Dig ikke“, og Han har ikke sluppet Dig, og til den Betsignelse, Herren har givet dig, hører ogsaa dette, at Du ved din Rakels Kiste, med Døden for Die kan lyse Betsignelsen i Livets Navn over dig selv, dine Sønnen, dine Kjære og din Menighed. „Den, som smile kan ad Døden, Ham har Herren smilet til“.

Det var paa Veien til Bethlehem, at Rakel døde og blev begravet der paa den samme Bei. Ja, ogsaa dette skal ihukommes til Trøst og Glæde for os Alle. Det var til Bethlehem, til et Sted paa Jorden og den Stund, da Verdens Frelser fødtes, dertil, at hele det gamle Israels Folk med Patriarkerne i Spidsen vandrede i Manden; thi dertil sigtede den hele Verdensstyrelse — til Bethlehem, til hin Julenat. Og fra den Stund, da Han fødtes og gjorde sin Frelsergjerning, fra den Stund vandre alle troende Menneskebørn paa Veien til det himmelske Bethlehem, hvor den Genbaarne er født fra Evighed, af sin Faders Land og Hjerte. Dertil vandre vi; det var ogsaa paa Reisen dertil, at Du og din Hustru drog, da hun døde. Og, Du kjære Ven! — det veed Du sagtens bedre end jeg, at det har en Evigheds-Betydning at dø paa den Bei og begraves paa den Bei. Du begraver din Hustru som Jakob paa Veien til Bethlehem. Der er mange Veie i Verden, men kun paa den Bei findes der aabne

Begravelser, hvor der er Udgang fra Døden til de Levendes Land; kun paa den Veie er Graven et Sovestue, som Salmen siger: „Et Sovestue det er min Grav, Mit Legem sig der skal hvile, Paa Dødsdagen staar jeg op deraf, derpaa jeg Intet tør tvile. Gaa ind, min Sjæl, og find dig vel, det Onde lad over fare; Luk Døren til, naar Gud Han vil, Du opstaar aabenbare“. Det er det Store, at paa den Veie gaa Sjælene gennem Døden til Livet, paa den Veie hviler Støvet i Opstandelsens store, straalende Haab til den store Morgen. Og derfor, naar nu om lidt din Kærligheds Støv skal sænkes ned i Graven og hendes Skikkelse forsvinder for dine og vore Øine, — da veed Du, at ved den Grav har Gud sat en Livvagt, en Englevagt, som skal værne om hendes Ro og Slummer i Graven og mærke Stedet til en ærefuld Opstandelse. Hendes Skikkelse forsvinder ikke evigt for dit Øie — fra den Grav, hvori hun stedes til Hvile, skal hun opstaa skønnere, i Forklarelsens Glæde og saa aldrig mere gaa bort. — Gamle Jakob siger: „Kærlighed døde fra mig, da vi endnu havde en Mil Veie til Bethlehem.“ O, min Ven! vi har jo kun en Mil Veie til Paradisets, Himmerigets Bethlehem — kun et kort Spand af Dage, og blive vi paa Veien og vige ikke derfra, beholde Livets Ord i vore Hjerter, da skal vi snart, snart høre Bethlehems Klokker kime til Høitid og de mange Kirkegjængere fra fjernt og nær skal myldre frem paa Veien. Der

skal ogsaa hun møde os og Du og din Hustru gaa ind til det store Guldbryllup.

Nei, det er ikke sandt for Troen og Kjærligheden, Verdens Ord: „Naar Døren er luft og Lyset er slukt, da er den glemt, som ube er luft.“ Ingen Glemsel hos de Kjære paa Jorden, ingen Glemsel hos den Store og Naadige i Himlen og i Menigheden. Han har nævnet hendes Navn og Han glemmer aldrig dem, Han har kaldet ved Navn. Døren er ikke luft — Vorherre Jesus har i Ordet aabnet den lukkede Dør imellem Jorden, Paradis og Himlen og den staar aaben imellem her og hist for Hans Venner — hun er kun gaaet ind i en anden Stue i det samme Hus. Lyset er ikke slukt — Vorherre Jesus har tændt Lyset i Ordet og Hans Lys brænder aldrig ned i Stagen som de jordiske Lys, det brænder her og Han har tændt det hist, — det straalere til os herfra igjennem den aabnede Dør. Halleluja. Amen!

Hed Graven.

(Fr. Helveg).

Sorgen fra Gud er velsignet Bud — det skal vi nok erfare, naar vi følge Binfet. Hvilken Forfjæl paa Sorg fra Gud og Sorg fra Verden. Vistnok kan Himlens Gud bruge et rentud glædeligt Bud, men derfor kan dog Sorgen være hans Bud, kjendelig derpaa at den udfører sin Gjerning, og hvilken er Gjerningen uden at føre hen til Gud. Ja her har Sorgen været Bud, fra Gud til Gud. Det var i Sorgen over Faderen, ved hvem den kære Ufsøde hang med en Datters udelte Kjærlighed — udelte, da hun ingen Moder havde kjendt, uden den, som vistnok med oprigtigt Sind vilde være hende saa godt hun kunde i Moders Sted — i Sorgen over hans Bortgang, at hun fik ogsaa sit Bud. Det var ikke Hastværks Bud, men sikkert, det var et Bud, som gav Stunder til god Beredelse; ja Sorgen fra Gud er mild og figter til Maalet, som er at føre hen til Gud.

Og dog er der altid det, som vi først faar gjort og sagt paa det sidste — dertil regner jeg Taffen, som jeg endelig her vil bringe den kjære Svigerinde, for hvad hun har været for andre Moderløse, mine egne Børn. Ja om Sygdom og Lidelse ikke blot gjorde Gjerningen tungere, men ofte eller tilfids hindrede den i at blive som hun

kunde ønsket det, saa skal Takken kun være saa meget inderligere.

Ja Gjerningen er gjort, det himmelske Sendebuds Gjerning — det være vor Trøst her, som det Gud ske Lov manges Gang har været ved den aabne Grav:

Herren han har besøgt sit Folk,
Natten hun blev til Morgen,
Menneskens Søn, Gud Faders Løff
Sluttet nu har al Sorgen. —

Ja med gjort Gjerning er Sorgen tilende,
men Gjerningens Frugt er Glæden nu og altid i
vor Herres Jesu Navn! — Amen!

(L. Helveg).

O Gud ske Lov for Naadens Ord
Til Trøst for dem, som græde!
Og Gud ske Lov for Jesu Spor,
Hvori de Smaa kan træde!
Og Gud ske Lov for Herrens Aand
Som fører os i Ledebaand
Til evig Fryd og Glæde!

Ja Gud ske Lov for Naadens Ord! men førend jeg indvier min hensøvede Hustrues Støv til Gravhvilen, lad mig sige en Tak til de mange, der staa med mig og mine moderløse Børn omkring den aabne Grav. Venners Deltagelse og Kjærlighed er som Engle, der vel ikke kunne læge Hjertesaaet, men kan dog dulme og mildne det. Ser jeg ned i den

aabne Grav, saa ser jeg den blomstersmykket paa alle Sider, og vel veed jeg, at disse Blomster, som kjærlige Hænder have strøet over Døden og Graven, snart vil visne, men de skjule dog Dødens og Gravens Mørke og ere dog et Vidnesbyrd, et Bærsel om, hvad vi tør troste os til i Jesu Navn

at Livets Blomster overgro
Gravens mørke Tilje.

Venners Kjærlighed kan dog paa Engleviis dulme Bitterheden i Trængselens Tider, og lære ogsaa mig at forstaa, hvad Apostlen siger, at „Trængsel giver Taalmod, at Taalmod giver Erfaring, at Erfaring giver Haab og Haabet beffjæmmer ikke“. Og i det Haab, der ikke beffjæmmer, vil jeg saa i den korsfæstede men gjenopstandne Herres og Frelseres Navn, indvie Støvet til Gravhvilen:

Af Jord er Du tagen osv. Amen.

Vi troer paa Dig Gud Fader almægtigste osv. Amen.

Ja hør og hør og hør os Fader vor osv. Amen.

Sa Gud ste Lov for Naadens Ord osv.

Ved

Fru **Elise Helvegs** Jordefærd.

I Huset.

Kjærlighed fra Gud
Springer lige ud,
Som en Kilde, klar og reen.
I dens stille Vand,
I dens dybe Grund
Gjemmes Livets Ædelsteen.

Kjærlighed fra Gud
Som en yndig Brud
Kommer smykket til os ned.
Luk kun op din Favn,
Kom i Jesu Navn,
Himlen bringer Du jo med.

Kjærlighed fra Gud
Er det store Bud,
Er det eneste jeg veed.
Bliv i Kjærlighed,
Og du har Guds Fred,
Thi Gud selv er Kjærlighed.

Nødig sige vi: „Farvel!“
Men „Velkommen!“ o, hvor gjerne!
Har vi rigtig kjær en Sjæl,
Er den nær dog i det Fjerne.

Mødes Blik med Blik ej meer,
Er de kjære Smil bortfløjne,
Blik og Smil, som Ingen seer,
Mødes dog med Sjæleøjne.

Morgensol, gjenlys i Kvæld!
Ungdom! lev i Alderdommen;
Aanden i hvert skjønt „Farvel!“
Gjemmer dog et sødt „Velkommen!“

Vær stille, Hjerte, bi paa Gud!
Hans Time nok skal komme,
Da sender han dig Englebud,
Din Ventetid er omme;
Da glemmer du, at den var lang,
Da bliver og dit Suk til Sang,
Om Freden, som dig favner.

I Kirken.

Som Dugg paa slagne Enge,
Saa falder Livets Ord
Paa Christnes Sottesenge,
I Sky da Haabet gror,
Og Trøsten over Døden
Deraf er Førstegrøden,
Forsvundet er derved
Al Dødens Bitterhed!

Som Sol gaar ned bag Lunden
I Havet lyseblaat,
I Sommer-Aftenstunden,
Mens Fugle kvindre smaat,
Saa gaar den Sjæl til Hvile,
Ifærd med sødt at smile,
Som føler, i sit Ord
Hos os Vorherre bor.

Som let vort Legem gyser
I Sommer-Morgengry,
Mens Morgenstjernen lyser
Og lover Dag paany,
Mens Sommer-Dagen gryer
I hvide Morgen-Skyer,
Saa er med Livets Lys
Vort sidste Kulde-Gys!

Op dog, Zion! seer du ej
Sejrens palmestrøde Vej
Til Guds Huus i Himmerig!
Den er og beredt for dig.

Korset vel for Øje staar,
Langs med Svælget Vejen gaar,
Men hvor Herren har sin Gang,
Der er Engle-Vagt og Sang.

Klippegrund gjør Foden fast,
Frygten flyr for Haab i Hast,
Troen staar, hvor Tvivlen faldt,
Kjærlighed forsøder alt.

Troens Ord med Sandheds Aand
Os ledsager Haand i Haand,
Aandens Glød og Herrens Røst
Skænker os en evig Trøst.

Paradisets Viin og Brød
Styrker os i Liv og Død,
Kæmpeskridt vi gjør opad
Til den hellige Guds-Stad.

Der er Gammen, Fred og Ro,
Der vi skal for evig bo,
Gaa, som under grønne Lind,
Til Vorherres Glæde ind!

Kom, Gud Hellig-Aand, kom brat!
Gjennembryd den mørke Nat
Med Guds Morgen-Røde!
Lad vort Hjertes Lærke-Slag
Hilse Herrens klare Dag,
Som staar op af Døde!

Sjæle-Sørger allerbedst!
Hjerte-Kamrets ædle Gjæst!
Vær hos os tilstæde
Med Guds Fred i Storm og Strid,
Himmelsk Trøst i Prængsels Tid!
Sluk vor Sorg med Glæde!

Saligheden, Tvivl til Trods,
Gjør indlysende for os,
Som ved Aand os trøste,
Føle dybt, at uden dig
Tomt er alt paa Jorderig,
Avner kun at høste!

Styrk og styr os med din Arm!
Gjør vor kolde Kundskab varm!
Dæmp og Luer vilde!
Rens os med dit Aften-Suk!
Kvæg os med din Morgen-Dugg:
Dryp fra Livets Kilde!

Lad for os, som paa Dig tro,
Livets Blomster overgro
Gravens mørke Tilje;
Og ved Kirke-Gaardens Port
Vift fra os hver Skygge sort
Med din hvide Lilje!

Ved Graven.

Sov sødt, Barnlille!
Ligg rolig og stille,
Saa sødelig sov,
Som Fuglen i Skov,
Som Blomsterne blunde i Enge!
Gud Fader har sagt:
Staar, Engle, paa Vagt,
Hvor mine de Smaa er i Senge!

Guds-Fingrene grande
Slog Kors for din Pande,
Guds Enbaarnes Røst
Slog Kors for dit Bryst,
Thi skal ingen Djævel dig skade;
Nu kan i din Daab
Med Saligheds-Haab
Din Sjæl og dit Hjerte du bade!

Sov sødt, Barnlille!
Ligg rolig og stille,
Og nyn paa det Navn
Med Naaden i Favn,
Al Jorden til Salighed givet!
Syng: Jesus er min,
Saa favr og saa fin,
~~Min Jesus en Lyset og Livet!~~

Christ stod op af Døde
I Paaske-Morgenrøde!
Thi synger lydt og sjæleglad
Hans Menighed i allen Stad:
Ære være Gud i det Høje!

Christ stod op af Døde!
Afsonet er vor Brøde!
Thi synger lydt og sjæleglad
Hans Menighed i allen Stad:
Ære være Gud i det Høje!

~~Christ stod op af Døde!~~
I Himlen vi ham møde!
Thi synger lydt og sjæleglad
Guds Menighed i allen Stad:
Ære være Gud i det Høje!
